

השבת של רבי נחמן מברסלב

תנצ"א

נס"ד

לזכרון נצח מורינו ר' ישראל בער אודסר בן ר' אייזיק שלמה, זצ"ל

שבת עקב

מה ה' אלקיך שאל מעמך כי אם ליראה ... (וי, יב)

הוא בחינת תפלה בחינת יראת ה' היא תתהלל (משלי לא), כי עיקר ההתחזקות הוא על ידי הרצון שאיך שעובר עליו בכל עת איך שהוא, על כל פנים יחזק את עצמו ברצון חזק מאד לה' יתברך, ועל כל פנים יכסוף וישתוקק לשוב לה' יתברך מכל מקום שהוא כי סוף כל סוף מה ישאר ממנו. ובפרט שכבר גלו לנו הצדיקים אמתיים שהרצון הטוב בעצמו יקר וחשוב מאד מאד וזה בחינת עיקר התכלית האחרון בחינת מה רב טובך וכו', על כן צריך להתחזק תמיד בכל עת ברצון חזק לה' יתברך מכל מקום שהוא שעל ידי זה יתעורר ויתגבר להתפלל תמיד לה' יתברך ולהרבות באמירת תהלים ותחנונות ובקשות רבות שיחמל עליו ה' יתברך וימשיך עליו הרחמנות האמתי של המנהיג האמתי שהוא בחינת 'כי מרחמם ינהגם'. עד שיזכה לצאת מהרוח שטות וכו'. ובפרט להרבות בהתבודדות שהוא שיחה ותפלה בינו לבין קונו עד שישפך לבו כמים נכח פני ה' עד שיקיף וירא ה' משמים ויאיר עליו הדעת הקדוש לבטל הרוח שטות, עד שיצא וישוב מכל העוונות ויזכה להתקרב לה' יתברך באמת. (הלכות נטילת ידיים לסעודה ובציעת הפת - הלכה ו, אות נא)

ואמרת בלבבך כחי ועצם ידי עשה לי את ... (חי, יז)

שפע של ישראל יורדת דרך הקדשה, מחמת שמאמינים בהשם יתברך ובוטחים בו לבד, ומכונים דעתם ועיניהם רק אליו יתברך לבד, בלי שום נטייה לצד אחר, חס ושלוש. וכמוכן הוא יתברך משגיח עלינו בהשגחה שלמה, ואין להקליפה שום יניקה מהשפעתנו. אבל העכו"ם והרשעים הכופרים אינם מאמינים בהשגחת השם יתברך בשלמות, כי אינם מצמצמין עיני דעתם להשם יתברך לבד, ונתפזר הראות שלהם לצדדין, מחמת שהולכין אחר דעתם החסרה האנושית, ואי אפשר להם להשיג איך השם יתברך, שהוא מרומם ומנשא כל כך, ישגיח בהשגחתו הפרטית על כל השפלים, כנזכר לעיל, ועל ידי זה כופרים בכל התורה כלה, רחמנא לצלן, ומזה באין כל הכפירות וכל העבודות זרות שבדורות הקודמין, וכמוכן כל הטעויות של הכופרים שבדורות הללו, וכל זה מחמת שבדעת האדם אי אפשר להשיגו יתברך, רק על ידי אמונה.

וזה עיקר שלמות הדעת, לידע שאי אפשר להבין ולהשיג כלל דרכיו והנהגותיו יתברך, ולסמך רק על האמונה שמסרו לנו אבותינו ורבותינו הקדושים ששברו את גופם לגמרי, עד שנגלה אליהם השם יתברך, והשיגו את אמונתנו השלמה על פי נבואה ורוח הקודש, ולא בדעת האנושי החסרה. והעכו"ם והכופרים הנ"ל, מחמת שאין להם אמונה, ואינם מכוונים ומצמצמין דעתם להבין ולהשכיל שאי אפשר להבין דרכיו והנהגותיו יתברך, על ידי זה אינם יכולים להגיע בעיני דעתם אליו יתברך בעצמו באמת, רק הראות שלהם נתפזר לצדדין, כמו ממש מי שרוצה לראות דבר מרחוק, ואינו מכוון ומצמצם עיניו לאותו הדבר, רק מסתכל מן הצד, שעל ידי זה מתפזר הראות ואינו יכול לראות ולהביא אותו הדבר לעיניו; כמוכן ממש הם מסתכלין מן הצד בדרכי חקירתם על פי דעת האנושית המשבשת, ועל ידי זה אינם יכולים להגיע בעיני דעתם אליו יתברך, אשר דעתו מרומם ונשגב מאד מדעתנו ולא מחשבותיו מחשבותינו.

ועל כן גם השם יתברך אין ממשיך עליהם השגחתו השלמה, וכביכול מתפזרת שפע ההשגחה קדם שמגיע אליהם, כי "הביט אל עמל לא תוכל". ועל כן אף על פי שבאמת לאמתו גם כל פרנסת העכו"ם, הכל ממנו יתברך בהשגחתו לבד, אבל הוא יתברך מוסר השפע שלהם להחיצונים, ונוונים דרך השדים והקליפות, והוא מדה כנגד מדה, כמבאר בפנים, ועל כן אסור להשתתף עמם, משום "ישם אלהים אחרים לא תזכירו", כי השפעתם היא טמאה, כי יורדת דרך הטמאה והסטרא אחרא, שהם בחינת שם אלהים אחרים, כי הם כופרים בהשגחתו השלמה ועושים עיקר מהמשא ומתן והמלאכה, ואומרים כחם ועצם ידם עשה להם וכו', שזהו בחינת עבודה זרה, שם אלהים אחרים. ואנו צריכין להתרחק מדרכיהם בתכלית הרחוק, ולהאמין שכל פרנסתנו הוא בהשגחתו יתברך לבד, וכל המשא ומתן שאנו עושים הוא רק להמשיך אור ישר ואור חוזר כדי לחזק הכלי לקבל השפע. ועל כן אצלנו אין המשא ומתן העיקר, רק העיקר הוא האמונה והבטחון, ולצמצם דעתנו להסתכל רק אליו יתברך בכון ובישר גדול, שזה הצמצום הוא בחינת שם השם... (הלכות משא ומתן - הלכה ד', אותיות ג' ד' ה' לפי אוצר היראה - ממון ופרנסה, אות יא)

מכתב

לכבוד חמדת לבי ועטרת ראשי, הנושא את נפשו אל החכמה הנוראה הגנוזה של הנחל נובע מקור חכמה אשר הבטיח לנו שעל-ידו לא תשתכח התורה מישראל. שנה טובה ומברכה בחיים טובים ואךכים.

אהובי אחי, לבי ונשמתי, חזק ואמץ ושמו' תשמח בכל עז ושמחה שאין לה קץ בגדלת חסדי ה' אשר גמל עליך, שזכית למתנה טובה כזאת לידע ולהאמין בהמנהיג האמת נחל נובע אשר בזכותו וכחו הנורא מאד בודאי לא יעזב ה' אותך לא בעולם הזה ולא בעלמא דאתי, כי הוא הולך לפנינו, כמו שאמר קדם הסתלקותו, אז איך גיי פאר אייך ואס האט איר זו זארגין (מאחר ואני הולך לפניכם, מה לכם לדאג). אשרינו, מה טוב חלקנו שבאנו לעולם בעת כזאת שנתגלה בו אור האורות צח הצנחחות, פלא פלאות כזה שהוא כל עיקר יסוד ושרש חיותנו ותקותנו ונחמתנו בזה ובבא. חרדה וחלחלה אחותני עד מאד מר'ב צער, ומיריות לבי עד לב השמים יגיע, בראותי כי אחרי כל הטובות ופלאות גדולות ונוראות אשר הפליא עמנו אדון הנפלאות להודיענו מאור חדש כזה, נחל נובע, שהוא פלא נורא עלאה דעלאה העולה על כל הפלאות של כל הדורות שהיו מיום בריאת העולם, אף-על-פי כן אחרי כל זה חדר לתוך תחומנו רוח סערה וענן גדול, שהוא הוא השטן שר הטבחים שחותר ואורב לטבח ולשחט את האדם משני העולמות, ורוצה להפריד ברית אהבתנו ולקלקל ולבטל חס ושלוש קשר חזק ונצחי כזה, אשר שם ה' בינינו (לטובתנו ולטובת כל ישראל בכל מקום שהם). כי הוא לוטש עיניו וחורק שניו על כל מי שרוצה להכנס בהיכלא דמלכא מלך ישראל וגואלו לדור דור נחל נובע. ודע אחי, שאנחנו צריכים רחמים רבים שנוכה לעמ'ד על נפשנו ללחם עם השטן המקטרג בכח וגבורה גדולה, להכניעו לשברו ולבטלו בתכלית הבטול. מי יתן עיני מקור דמעה ואבכה יומם ולילה על עוונותינו ופשעינו הרבים והעצומים שגרמו הצרה המרה הזאת הנוגע לנו ולכל ישראל, עד שיתהפכו עוונותינו לזכיות בכח רבנו הנחל נובע, ונוכה להתחדש להתאחד ולהתאחד יחד באהבה באמת ובלב שלם בהמנהיג האמת הגנוז וצפון. דברי עבדו ואוהבו הנאמן המשרתו במסירות בכל לב ונפש. ישראל בער אודיסר

... אהבתי ישראל אהבתי ישראל אהבתי ישראל ...

עצות ותפילות

(לקוטי עצות – צדיק, סימן נ-נו)

בכל פעם שבא להצדיק צריך שיראה שיבוא בכל פעם מחדש, לא כמו שכבר היה אצל הצדיק ועכשיו הוא בא פעם שנית. רק כמו שבא עכשיו מחדש פעם ראשון. כי צריך להתחיל בכל פעם מחדש כי עיקר הוא ההתחלה. עין יראה אות יג (לקוטי מוהר"ן, סימן סב).

דע שהצדיקים המנהיגים האמתיים יש בהם כמה שנויים בעניין הנהגת בני העולם המתקרבים אליהם. כי לפעמים הצדיק מתקרב עצמו אל העולם מאד, ולפעמים הוא מכסה עצמו ומעלים עצמו מהם ומתרחק מהם מאד. ולא די שמתרחק מהם ומתרום מהם ואינם יכולים להתקרב אליו, אף גם נופלים עליו קשיות ותמיהות, עד שנעקם ונתבלבל מחם מהנהגותיו עמהם, וכל זה לטובת המתקרבים אליו. על כן אל יבהלך רעיוןך על זה כי הכל לטובתך (שם, סימן סג).

... וזכנו ברחמך הרבים להתקרב לצדיקים אמתיים שומרי הברית בתכלית השלמות. רחם עלינו והודיענו מהם, ואל תסתיר אותם מלפנינו. זכנו לידע מהם ולהתקרב אליהם באמת, ולקבל מהם קדשה וטהרה באמת, באופן שזכה מעתה לשוב בתשובה שלמה לפניך, לסור מרע ולעשות הטוב בעיניך תמיד.

ותרחם עלינו שזכה להאמין בהצדיקים אמתיים תמיד, ואל יתבלבל דעתנו ואל יתעקם שכלנו ולבנו, ולא יהיה קשה לנו עליהם כלל, אפילו בעת שהם מתרחקים מאתנו ודרכיהם נפלאה מעינינו מאד, עד שנופלים עליהם קשיות ותמיהות ונתעקם ונתבלבל המח מרובי הפליאות שנופלים עליו בלבנו: (לקוטי תפילות – מתוך תפילה בג)

סיפור

(ימי מוהר"ת – סימן קח-קט)

© ... והיה בשנת תקצ"ז,

לא היה אפשר עוד להתפלל שם והיה לנו צער גדול ובקשנו מקום לשכר והזמין לנו השם יתברך דירה חדשה שהייתה סמוך לגמר, ובקש אותנו הבעל הבית להתפלל שם, לחנך ביתו החדש בקדשת תפלות ישראל יראים וכשרים כאלו, והתפללנו שם.

© ואז סמוך לאותו ראש השנה שלח השם בלבי התעוררות חזק שאכניס עצמי בכל כחי להתחיל לעסק בבנין בית המדרש בשביל הקבוץ הקדוש שלנו באומין, וכבר עלה זה בדעתי ודברנו מזה כבר כמה פעמים ולא אסתיע מלתא לעסק בו עד אותה השנה

שראיו שנשארו נעים ונדים מאד ואז חזק השם את לבבי לעסק בזה וידעתי כי רבו המניעות לזה מאד מאד הן מחמת ממון כי צריכים לזה הוצאה רבה, הן מפחד המתנגדים שלא ימנעו חס ושלום אך ידעתי שאף על פי שבכל עת עומדים כנגדנו כשאנו רוצים לעסק בעסקי הקדושים הנוגעים להשארותו הקדושה בעולם, אבל השם יתברך עוזר לנו תמיד לגמור הכל כאשר כבר היה השם יתברך בעזרי בעניין ההדפסה כמה פעמים וכו' וכל מה שעבר בזה אין פנאי לספר כי בודאי רבו המניעות והתנגדות אחר כך בלי שיעור, אך אף על פי כן חזקתי ידי בה' עד שבחמלת השם הנחתי יסוד הבניין הקדוש בשנה הזאת היא שנת תקצ"ב בחדש חשוון.

© ועסקתי בזה שתי שנים לקבץ מעות ולקנות הפלאץ [השטח] וכו' ועבר בזה מה שעבר בפרט בשנה שעברה שהיא שנת תקצ"א שיצאה בעולם החולאת המרה שקורין חולירע רחמנא לצלן שהייתה קשה מדבר רחמנא לצלן שהמיתה אלפים ורבות נפשות וכל החרח היה העולם סגור השם ירחם מעתה, ואחר כך סמוך לשבועות הייתה המרידה הגדולה של פולין שמרדו בהקיסר ירום הודו, ובכל זאת לא הנחתי את הרצון והכסופין, ולהתפלל להשם יתברך על זה ובחמלת השם לא הסתיר פניו מאתנו ועזרני בזכות הרבים בדרכי נפלאותיו הנוראות עד אין חקר, ועזרנו להניח היסוד בשנה הזאת מה שלא היה מי שיאמין לשמועתנו, שיהיה אפשר לנו להעמיד בית המדרש על שמו הקדוש באומין אחרי מחלוקת והתנגדות כאלה אך קשטא קאי ועצת ה' לעולם תעמד כי הוא גמר ויגמר הכל כרצונו יתברך, וכרצון כל יראיו האמתיים, השם יתברך יעזרנו לגמר הבנין הקדוש הזה מהרה ה' יגמר בעדנו, יראו עינינו וישמח לבנו ותגל נפשנו בישועתך באמת, אמן:

שיחות

(ר' ישראל אודסר, זצ"ל - המשך)

... היה כמה ימים לפני חג הפסח, ואחד טחן קמח כשר ואמר לרבי ישראל: אני אתן לך! אז, אמר לו רבי ישראל: טוב, תיתן לי אבל כסף אין לי עכשיו. וזה השיב: אני מפחד מכם הוא נתן לו כמה שהוא רצה משמה הלכתי למי שיש לו תנור, הוא ראה את רבי ישראל, הוא שמע שמועות והוא ידע שהוא צריך לאפות מצות. "טוב! אני אתן לך אבל כסף: אין לי עכשיו, אחר כך אני אתן לך. אז הוא אמר: אני מפחד מכם, אני אעשה בלי כסף. והזמין לו השם יתברך איש אחד מיבניאל, שהוא אהב את ברסלב, אז רבי ישראל אמר לו שהוא צריך מלבוש חם והוא צריך כסף, הוא הביא כסף. הלכו וקיבלו מלבוש חם וגם כן נתן לו לאכול, היה לו תרנגולים, הוא לקח תרנגול גדול ועשה בשבילו ובשבילי מרק, ואמר לו לאכול. אמר לו רבי ישראל: אני לא אוכל רק לחם ותה. אמר לו: הכלי כשר אל תפחד. אמר לו: אני רוצה רק לחם ותה. אבל אני הכנתי כבר מרק, אני כבר בשלתי, בשלתי כבר ומוכן! אם רבי ישראל לא יאכל, אני גם כן לא אכלתי...

... עכשיו זמן הגאולה, הגיע הזמן והסוף, קרוב מאד, לא יודעים היום, אבל קרוב, כך אומר רבי נחמן, וכתוב גם בהפתק "עליך אמרתי מיין פייעריל וועט טליען ביז משיח וועט קומען", את זה "עליך אמרתי" ואתה תהיה במרה שחורה? אתה צריך להיות תמיד בשמחה.

הנשיא בן צבי והנשיא שזר, שניהם החליטו לקרוא את כל המכתבים ולהדפיס אותם, וככה עשה שזר, הוא הדפיס אותם, הוא אומר: "מה זה "אב"י הנחל"י? "אב"י" אותיות "ישראל בער אידוסר". אני באתי, נכנסה המזכירה ואמרה: "ישראל בער בא". שיכנס, מה זה? הוא בא ליחמי טבריה, הוא ביקש חדר מיוחד, הוא צריך לדבר איתי, חדר מיוחד. רואים מהמכתבים, ששניהם -

בן צבי ושזר - החליטו לסגור את זה, ולהדפיס אותו בשביל העולם... השם יתברך ירחם עלינו שיתגלה מלך המשיח... זה צריך להיות על העיתון: "יצא בעולם "אב"י הנחל"י"... לפני ביאת המשיח, נתגלה "אב"י הנחל"י, אני כותב לשזר, להנשיא: "אחי יקירי, אחי יקירי, חברי יקירי, מדוע אתה יושן? מה יש? מה יהיה ממך?". אשתו אמרה לי: "הוא יושן, שזר, הוא יושן עכשיו", אז אחותו אמרה: "הוא אמר, שאפילו אם ישן, לעורר אותו". בן צבי היה כבר בסוף הימים, הוא ראה את כל המכתבים, הוא תכף הלך לחבר שלו, לבן צבי והראה לו המכתב, אמר לו: "יתזהר מאד, תסגור אותו, כי זה צריכים להדפיס..." אני דיברתי עם הנשיא הרצוג, שידיפיס בשביל כל הילדים של בתי ספר, סיפורי מעשיות, אז הילדים יהיו ילדים יחידים בעולם, יהיה ככה, ידיפיסו את ה"סיפורי מעשיות" וכל הילדים, וכל העולם יעסקו בהם וכולם יתמהו מאד, יתפלאו: "איך אפשר בן אדם יכול לדבר דיבורים כאלו? זה מן עולם הבא..."

אנשים רבים רואים פלאות נוראות, חולים שאין להם שום תקווה, והיה להם רפואה על ידי הפתק הזה, אמרו "נְחָ", אוי, אין לי דיבורים לדבר, אני עושה ככה, אני אומר כל הלילה, לא רוצה למות, מה יהיה עם הפתקה? מה יהיה עם "ועליך אמרתי"? הוא אמר לי: "להגיד לך כי נתנתי מאד מעבודתך ועליך אמרתי מיין פייעריל... ביז משיח וועט קומען", ככה כתוב בהמכתב, ככה הוא חתם רבנו הקדוש: "נְחָ נְחָ נְחָ מן אומין", ככה החתימה שלו בהפתק הזה, אבל זה היה בסוד, זה סוד גדול "נְחָ", אבל רבנו הקדוש גילה את זה, עכשיו יש "נְחָ נְחָ נְחָ מן אומין", הוא אמר תורה, הוא אמר: "רבי שמעון הוא "עיר וקדיש מיין שימיא נחית" - הוא ראשי תיבות שמעון"ן", ורבנו סיים: "ועכשיו יש "ניחל ניובע מיקור חיכמה", שרבי שמעון מקבל ממני", לא ראינו, לא שמענו שום צדיק שיגיד דיבורים כאלה. עכשיו יש "ניחל ניובע מיקור חיכמה", שהוא יקרב כל העולם להשם יתברך, לתורה, אמונה, באמת...

